

Carrerada de França - Camí de Sant Pere Màrtir a Vallvidrera

Sant Just Desvern

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: De la carretera BV-1468 al carrer Pau Vergós.
Emplaçament Serra de Collserola.

Coordenades:

Latitud: 41.406339839535
Longitud: 2.1020367993815
UTM Est (X): 424945
UTM Nord (Y): 4584255

Classificació

Número de fitxa 08221 - 289
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Per les zones urbanitzades s'ha desdibuixat el seu traçat.
Protecció Legal
Tipus de protecció: Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire: Natura 2000 – Lloc d'importància comunitària
Observacions protecció: Llei de vies pecuàries 3/1995, del 23 de març.
La serra de Collserola forma part de la Xarxa Natura 2000, una xarxa europea d'espais naturals protegits que té com a objectiu garantir la biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de les espècies de flora i fauna silvestres d'interès comunitari. El 5 de setembre de 2006, el Govern de Catalunya, amb l'Acord de Govern 112/2006, aprova la llista definitiva de LIC (Lloc d'Importància Comunitària) i de ZEPA (Zona Especial Protecció Aus) que configura la Xarxa Natura 2000 al nostre país.
El Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Parc

Natural de la Serra de Collserola (PEPNat), aprovat el 2020 amb aprovació definitiva per Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya en sessió del 6 d'abril de 2021, estableix les directrius per a la preservació dels valors naturals i paisatgístics del parc, així com per a la regulació dels usos i activitats que s'hi desenvolupen. Aquest pla és l'eina principal per a la gestió sostenible de l'espai natural.

Data aprovació:	dj., 23/03/1995 - 12:00
Número inventari	Inventari de Camins Municipals de Sant Just Desvern (element 01 i fitxa nº 634), Inventari de Camins del Parc Natural de la Serra de Collserola (nº E02)
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Estructural
Titularitat	Pública
Titular:	08219A00200014-08219A00300003
Fitxes associades:	
<u>Parc Natural de Collserola</u>	
Autoria de la fitxa	Juana María Huélamo - Kuanum
Data de registre de la fitxa:	dl., 10/02/2025 - 20:47

Descripció

Camí forestal que discorre per una carena i comunica la carretera BV-1468 amb el carrer Pau Vergós, final del nucli urbà, amb un petit tram dins del terme municipal de Barcelona. Presenta un traçat de 1.611,65 m i una amplada mitjana de 4,2 m, amb punts de 5,5 m d'amplada màxima i 3,7 m d'amplada mínima. El paviment del camí és de tot-u, terra i roca, i no és accessible al trànsit de vehicles, ja que presenta un cademat a l'inici.

Anomenat als plànols antics com a "Carrerada de Francia", la seva continuació dins del nucli urbà de Sant Just Desvern es pot resseguir pels actuals carrers de Picalques, Canigó, Creu del Pedró i Pedró. Possiblement, la carrerada anava a buscar un lloc (gual) al Llobregat per passar el riu i seguir cap al sud. Avui el seu traçat està desdibuixat per la trama urbana, tot i que a la zona de la muntanya de Collserola es pot resseguir una bona part del seu traçat original.

Observacions:

Joan Amades, en l'obra Vocabulari dels pastors, descriu així una carrerada:

"Camí especialment destinat al trànsit del bestiar de pastura formant grans ramats. Són abundosos en totes les contrades catalanes, i se'n troben en totes direccions, car han de facilitar el trànsit i viatge de les grans ramades des de muntanya, on estiuen, cap a la terra baixa, on passen la hivernada. Estan establertes per un dret consuetudinari de reculat i desconegut origen, que regula el seu funcionament i és fidelment respectat.

Els propietaris de camps i terrenys, a banda i banda de la carrerada, estan obligats a permetre i tolerar l'entrada del bestiar en llurs propietats fins a 7 canes de distància de la carrerada. El bestiar pot menjar l'herba i altres mentre no passi el límit de les 7 canes.

Les carrerades solen ser enfonsades i situades en un terreny de més baix nivell que el que les envolta, perquè restin ben precisades i definides, i es pugui saber ben clarament quins són llurs límits. Així s'evita, també, l'esgarriament del ramat pels camps de les voreres.

No poden ser tapades ni obstruïdes, i en cas de fer obres o reformes pel seu voltant, cal procurar que resti ben definit el seu curs i que no doni lloc a dubte, puix que si hi ha alguna dificultat, i els ramats es perden o extravien pels camps, els pastors no són responsables dels estralls que el bestiar pugui produir.

Els pastors ni ramaders no tenen l'obligació de mantenir-les ni de tenir cura de llur conservació que va a càrrec comunal de les autoritats de les poblacions per on passa o dels veïns que tenen finques a la seva vora, els quals tenen en compensació un dret damunt dels fons que deixa el bestiar al seu pas. Els pastors han de permetre que tot veí munyi qualsevol ovella o cabra Hetera, sense interrompre la marxa del ramat.

Damunt del curs de les carrerades i a distàncies convenients, es troben extensions de terreny que una vella consuetud ha fixat ja com a llocs adequats per a amorriar durant el dia i per a pernoctar-hi i donar al bestiar el repòs que li cal en les llargues marxas, que duren, a vegades, nombrosos dies. La carrerada ha de tenir 7 canes d'amplada.

N'hi ha que travessen el carrer Major d'algunes poblacions."

Història

Les carrerades, també conegudes com a camins ramaders o cabaneres, han estat fonamentals per a la transhumància a Catalunya, un sistema de desplaçament estacional del bestiar que aprofitava els diferents pasturatges segons l'època de l'any. Aquest moviment pendular es feia entre les planes interiors, seques a l'estiu, i les zones de muntanya, amb una herba més fresca gràcies a una major pluviositat. A la tardor, el fred i la neu obligaven a tornar els ramats cap a terres més baixes.

Tot i que aquest tipus de ramaderia ja existia en èpoques prehistòriques, la transhumància documentada a Catalunya arrenca de l'edat mitjana, quan monestirs com Poblet i Santes Creus van obtenir drets de pastura a la Cerdanya. Amb el temps, aquests camins ramaders es van consolidar com a vies econòmiques i culturals, transportant no només ramats, sinó també tradicions, llegendes i fins i tot fomentant fires i l'edificació d'ermites al seu pas.

Les carrerades eren camins protegits per normes consuetudinàries que garantien el pas lliure dels ramats i establien drets i deures tant per a pastors com per a propietaris de terres properes. Sovint, aquests camins tenien una amplada considerable, regulada pel costum més que per lleis precises, i això permet que el bestiar pasturés fins a cert límit a banda i banda del camí. Amb la industrialització i el canvi d'ús de la terra, molts d'aquests camins van desaparèixer o van quedar en desús.

Avui dia, els camins ramaders estan protegits per la legislació, que els declara de domini públic i proposa nous usos, com el senderisme i el cicloturisme. Iniciatives modernes han intentat recuperar aquests antics itineraris per a finalitats ecològiques i turístiques, promovent la conservació del patrimoni cultural i natural vinculat a la transhumància.

Bibliografia

AMADES GELAT, Joan (1932). "Vocabulari dels pastors". *Butlletí de dialectologia catalana : revista catalana de lingüística*, núm. 19, pp. 64-240.

AMIGÓ, Jordi; BADOSA, Patrícia; MAGRINYÀ, Joan; MURO, Olga; PALLERÈS, Núria; ULLA, Àngels (2024). *Inventari de camins municipals de Sant Just Desvern*. Àrea de Territori: Urbanisme i Sostenibilitat i Medi Ambient. Ajuntament de Sant Just Desvern.

MANGAS NAVAS, José Manuel (1992). "Vías pecuarias". *Cuadernos de la Trashumancia*, núm. 0. ICONA, Madrid.

ROIGÉ VENTURA, Xavier (coord.) (2001). "Pirineo Catalán". *Cuadernos de la Trashumancia*, núm.13. ICONA, Madrid.

Enllaços d'interès:

[Vocabulari dels pastors](#)

[Sant Just Desvern aprova un catàleg de 25 camins municipals](#)

